

16.09.2011

Palin Granit Oy
PL 55
20101 TURKU

Viite
Arviointiohjelma saapunut 17.5.2011

**LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA,
TARVEKIVEN LOUHINTA-ALUE, MÄNTSÄLÄ**

1. HANKETIEDOT JA YVA -MENETTELY

Palin Granit Oy on 17.5.2011 saattanut vireille tarvekiven tuotantoa ja sivukiven murskausta Mäntsälässä koskevan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn toimittamalla Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma niistä selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi on tarpeen tehdä sekä siitä, miten arviointimenettely järjestetään.

Hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Palin Granit Oy, jossa hankkeen yhteyshenkilöinä ovat Erkkä Lehto ja Olavi Selonen. Konsulttina arviointiohjelman laadinnassa on FCG Finnish Consulting Group Oy, jossa yhteyshenkilöinä ovat Marjo Sairanen ja Tiina Rintamäki.

Uudenmaan ELY-keskus toimii arviointimenettelyssä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisena yhteysviranomaisena. Yhteyshenkilöinä arviointimenettelyssä toimii ylitarkastaja Leena Eerola (Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista 3 §, 1 mom. 10 kohta sekä asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista 2 § 1 mom. 3 kohta ja 3 § 1 mom. 1 kohta).

Maksu hankkeesta vastaavalle 7200 €. Maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä.

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

Palin Granit Oy suunnittelee jatkavansa tarvekiven louhintaa Mäntsälän louhimolla. Toiminta tulee jatkumaan nykyisen kaltaisena. Lisäksi alueella murskataan tarvekiven louhinnassa syntyvää sivukiveä hyötykäyttäväksi erilaisissa maanrakennuskohteissa. Suunniteltu louhimo laajenee ja ottamistasoa syvennetään.

Louhimo sijaitsee Mäntsälän kunnassa lähellä Pornaisten ja Askolan kuntien rajaa noin 10 km Mäntsälän keskustasta kaakkoon. Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 700 m etäisyydellä louhittavan alueen rajasta. Kilometrin säteellä louhimosta sijaitsee 41 asuinrakennusta, pääasiassa Sääksjärven kylän alueella. Liikenne louhimolle ohjautuu alueen nykyisiä teitä ja liittymiä pitkin.

Tarkasteltavat vaihtoehdot

VE 0 Nykytilanne. Tarvekiven tuotanto tapahtuu alueen keskiosissa ja sivukiven murskaus alueen itäosassa. Tarvekiven kokonaisotto on noin 50 000 k-m³/a ja murskaus noin 200 000 t/a. Alin ottotaso on +35. Tuotantoalue on noin 23,5 ha.

VE 1 Tarvekiven tuotantoalue laajenee nykyisestä pohjoiseen ja sivukivelle vaihtoehtoinen murskausalue pohjoiseen. Tarvekiven kokonaisotto on noin 100 000 k-m³/a ja murskaus noin 400 000 t/a. Alin ottotaso on +1. Tuotantoalue on noin 47,2 ha.

VE 2 Tarvekiven tuotantoalue laajenee nykyisestä pohjoiseen laajemmaksi, kuin vaihtoehdossa 1. Lisäksi tuotantoalue laajenee myös itään. Sivukivelle vaihtoehtoinen murskausalue laajenee pohjoiseen. Tarvekiven kokonaisotto on noin 100 000 k-m³/a ja murskaus noin 500 000 t/a. Alin ottotaso on +1. Tuotantoalue on noin 83,9 ha.

Hankkeen YVA -menettelyn tarve

Hankkeen YVA-menettelyn tarve määräytyy YVA-asetuksen 6 § hankeluettelon kohdan 2 b perusteella.

Kohdan 2 b mukaan YVA-menettelyä sovelletaan kun kiven, soran tai hiekan otto, kun louhinta- tai kaivualueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa.

Asiaan liittyvät muut hankkeet ja suunnitelmat

Louhimon eteläpuolella, noin 300 metrin etäisyydellä hankealueesta etelään sijaitsee Kivi-Arctic Oy:n maa-ainesten ottamisalue. Alueelta louhitaan kiviainesta ja murskataan sivukiveä.

Alueen läheisyydessä ei ole tiedossa muita hankkeita, joihin louhimon toiminnalla olisi vaikutusta.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Toiminta vaatii maa-aineslain (555/1981) 1 §:n mukaisen maa-ainestenottoluvan ja ympäristönsuojelulain (86/2000) 1 §:n mukaisen ympäristöluvan Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalta.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) ja -asetuksen (895/1999) mukaiset kivenoton ja kiviaineksen jalostustoiminnan infrastruktuurin rakentamiseen tarvittavat rakennus- tai toimenpideluvat käsittelee kunnan rakennusvalvontaviranomainen.

Kiviainesten ottamistoiminnan yhteydessä muodostuvalle kaivannaisjätteelle on laadittava kaivannaisjätteitä koskevan Valtioneuvoston asetuksen (379/2008) mukainen jätehuoltosuunnitelma, joka liitetään ympäristölupahakemukseen.

Mikäli toiminta aiheuttaa vesilain 18 § mukaisia muutoksia pohjaveden laatuun tai määrään, tarvitaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston myöntämä vesilain mukainen lupa.

Kivilouhimon laajennusvaihtoehtojen alueella on aiheellista järjestää arkeologinen inventointi/maastotarkastelu, jotta mahdolliset muinaisjäännökset saadaan selville.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on ilmoitettu Mäntsälä -lehdessä ja Mäntsälän Uutisissa.

Arviointiohjelma on kuulutettu ja ollut nähtävillä 23.5.2011 – 19.8.2011 seuraavissa paikoissa Mäntsälässä:

Mäntsälän kunnankirjasto, Urheilutie 4 B, 04600 Mäntsälä

Palvelupiste Vinkki, Mäntsälän kunnantalo, Heikinkuja 4, 04600 Mäntsälä

Lisäksi kuulutus on ollut nähtävillä Uudenmaan ELY-keskuksen internet-sivuilla.

Arviointiohjelmasta järjestettiin esittelytilaisuus yleisölle 14.6.2011 Mäntsälän kunnantalolla. Tilaisuudessa olivat paikalla yhteysviranomaisen, hankkeesta vastaavan ja konsultin edustajat.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausunnot Mäntsälän kunnalta, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalta, Pornaisten kunnalta, Askolan kunnalta, Etelä-Suomen aluehallintovirastolta, Uudenmaan liitolta, Museovirastolta ja Päijät-Hämeen maakuntamu-seolta.

Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle seitsemän lausuntoa ja yksi mielipide.

Lausunnoista ja mielipiteestä on seuraavassa esitetty yhteenveto, niiden laaja yhteenveto on esitetty liitteessä 1.

Lausunnot

Lausunnoissa on todettu muun muassa, että ympäristövaikutusten arviointiohjelma on huolellisesti laadittu ja riittävän laaja. Ohjelmassa on esitetty vaihtoehdot, jotka ovat arvioitavissa ja keskenään vertailtavissa. Nykyinen lupatilanne ja jatkossa tarvittavat luvat on tuotu asianmukaisesti esille. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on huomioitu. Maankäyttöä kuvattaessa tulee arviointiselostuksessa tuoda selkeämmin esille kaavatasojen välinen suhde.

Arviointiselostuksessa tulee selvittää tarkemmin pohjavesitarkkailun tuloksia ja ottaa ne huomioon ympäristövaikutusten arviointia tehtäessä.

Esitettyjä melu-, värinä- ja pölyselvityksiä pidetään tarpeellisina, mutta katsotaan, että pölyvaikutuksia pitäisi arvioida 500 metrin etäisyydelle louhimosta. Pölyvaikutusten arvioinnin tulee perustua myös paikalla tehtyihin pölymittauksiin, jotta paikalliset olosuhteet tulevat paremmin huomioitua ja kirjallisuuden avulla tehty arvio voidaan varmentaa.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää paitsi murskaustoiminnasta aiheutuvien melu- ja pölyhaittojen minimoimiseen, myös sivukiven varastoinnin ja käsittelyn näkyvyyteen maisemassa.

Louhimon eteläpuolella noin 300 metrin etäisyydellä hankealueesta louhitaan kiviainesta ja murskataan sivukiveä. Toiminta tulee huomioida hankkeiden yhteisvaikutuksia tarkasteltaessa.

Arviointiselostuksessa luontoselvitykset tulee olla tehtynä koko toiminta-alueelta ja vanhentuneet luontotiedot tulee päivittää. Arviointiohjelmasta puuttuu maininta Feelenkosken paikallisesti arvokkaasta luontokohteesta. Feelenkoskella on kalataloudellista merkitystä ja on katsottu, että se soveltuisi lohikalojen poikastuotantoalueeksi. Koskella on tehty myös havaintoja saukosta, joka kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen IV tiukasti suojeltuihin eläinlajeihin. Alueelta valuvien pintavesien mahdolliset haittavaikutukset Feelenkosken vedenlaatuun ja eliöstöön tulee selvittää.

Hankealueella on aiheellista järjestää arkeologinen inventointi/maastotarkastelu, jotta mahdolliset muinaisjäännökset saadaan selville.

Arviointiselostuksessa tulee kuvata myös hankkeen ympäristövaikutusten arvioimiseksi suunniteltua seurantaa.

Mielipide

Mielipiteessä todetaan, että alueen poikki menevän vesistön luontoarvot on selvitettävä. Jokivarressa on arvokasta lehtokasvillisuutta ja joessa on myös elinvoimainen saukkokanta.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelma kattaa rakenteen puolesta YVA-asetuksen 9 §:ssä mainitut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla. Seuraaviin seikkoihin on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota selvitysten tekemisessä ja arviointiselostuksen laadinnassa.

Hankkeen kuvaus

Hankkeen kuvaus, tarkoitus ja sijainti sekä hankkeesta vastaava on esitetty arviointiohjelmassa selvästi. Hanketta koskevat tiedot on esitetty riittävän yksityiskohtaisesti.

Vaihtoehtojen käsittely

Yhteysviranomainen toteaa, että arviointiohjelmassa on esitetty riittävästi arvioitavia vaihtoehtoja.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohjavesiin

Arviointiohjelmassa on kuvattu riittävällä tarkkuudella käytettävät arviointimenetelmät.

Vaikutukset pintavesiin

Pintavesitarkkailun havaintopisteiden sijainti ja pintavesien purkureitti on ilmoitettu ympäristövaikutusten arviointiohjelman kuvassa 23. Kartasta ei kuitenkaan ilmene selkeästi, mitkä pisteistä ovat pintavesihavaintopaikkoja. Havaintopaikkojen lisäksi myös purkuvesien reitti ja niiden laskukohta Feelenkoskeen tulee merkitä tarkemmin arviointiselostukseen.

Selostuksessa tulee arvioida vesimäärät ja virtaamat, joita hankealueelta johdetaan Feelenkoskeen. Pintavesivaikutuksia on syytä tarkastella erityisesti typpiyhdisteiden (ml. nitraatti- ja ammoniumtyppi) sekä kiintoaineksen ja sameuden osalta. Arviointiselostuksessa on tarpeen arvioida myös, onko hankkeen vaikutuksia havaittavissa Ratiojassa saakka.

Pintavesien tarkkailutulokset tulee liittää arviointiselostukseen. Nykyistä pintavesien tarkkailuohjelmaa saattaa olla tarvetta täydentää, kun toiminta alueella laajenee. Tarkkailuraportit tulee jatkossa toimittaa myös Uudenmaan ELY-keskukselle.

Kalatalousvaikutukset

Yhteysviranomainen katsoo, että ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry:n toteuttamat kalataloudelliset toimenpiteet (kunnostukset, mätirasiaistutukset ja koekalastukset) hankealueen lähivesistössä Piurunjoen valuma-alueella. Toimenpiteistä saa tietoja yhdistyksen kotisivuilta: <http://www.vesi-ilma.fi/> kohdasta **Jokikunnostushanke** tai ottamalla yhteyttä yhdistyksen työntekijöihin.

Luontovaikutukset

Alueella on 2004 tehty luontoselvitys, joka kattaa osan hankealueesta. Arviointiohjelmasta ei kuitenkaan käy tarkemmin ilmi, millä alueella luontoselvitys on tehty.

Etelä-Mäntsälän arvokkaat luontokohteet -raportin mukaan hankealueen läheisyydessä sijaitsee Feelenkosken paikallisesti arvokas luontokohde. Koskella on tehty havaintoja saukosta, joka kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen IV tiukasti suojeltuihin eläinlajeihin.

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa tulee olla koko vaikutusalueen kattava ja ajantasainen luontoselvitys. Vaikutusten arviointi tulee tehdä myös paikallisesti arvokkaille luontokohteille.

Melu- ja värinävaikutukset

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiohjelmassa esitetyt melu- ja värinäselvitykset ovat riittäviä. Arviointiselostuksessa tulee kuitenkin esittää mahdolliset meluntorjuntatoimet.

Vaikutukset ilmanlaatuun

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiohjelmassa esitetty pölyselvitys on riittävä. Pölyhaittojen mahdolliset torjuntatoimet tulee esittää arviointiselostuksessa.

Vaikutukset maankäyttöön

Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiohjelmassa esitettyjen karttojen lukukelpoisuus on hyvä. Hankealuetta koskeva ja sivuava kaavatilanne on kuvattu riittävällä tarkkuudella. Maakuntakaavoituksen osalta tulee arviointiselostukseen kuvata myös vireillä oleva Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava.

Liikennevaikutukset

Arviointiohjelmassa esitetään, että louhimoalueelle on useita liittymiä maantieltä 55 ja yksi liittymä Onkimaantieltä. YVA-selostuksessa tulee esittää yksiselitteisesti ne liittymät, joita käyttäen hankealueelta ja hankealueelle liikennöidään. Lisäksi tulee esittää muut kantatiellä 55 hankealueen vaikutusalueella sijaitsevat liittymät ja arvioida kantatien 55 liittymätiheyttä kaikki liittymät huomioon ottaen. Tiehallinnon laatiman ohjeistuksen mukaan suositeltava liittymäväli on kyseisen kaltaisella maantiellä (kantatie, liikennemäärä 3000 - 9000) 500 - 800 metriä. Toiminnan harjoittajan tulee YVA-selostuksen yhteydessä selvittää ovatko nykyiset alueelta maanteille johdetut liittymät luovallisia ja tarkoitettu esitetynkaltaiseen toimintaan. Hankealueen kuvauksen yhteydessä tulee esittää kartalla kaikki hankealueelta maanteille johtavat liittymät ja esittää yksiselitteisesti mitä liittymiä hankkeen puitteissa tullaan käyttämään. Liittymien määrää ei voida lisätä nykytilanteesta, vaan päinvastoin jatkossa liittymien määrää tulisi mahdollisuuksien mukaan pyrkiä rajaamaan ja tarvittaessa muodostaa rinnakkaistiejärjestelyin alueen liikennettä kokoavia liittymiä parhaiten soveltuviin paikkoihin.

YVA-ohjelmassa esitetään, että hankkeen liikenteelliset vaikutukset tehdään asiantuntija-arviona. Hankkeen aiheuttamien kuljetusmäärätietojen perusteella lasketaan sen aiheuttama liikennetuotos ja sitä verrataan alueen tiestön nykyisiin liikennemääriin. Liikennetuotoksen vaikutusta arvioidaan liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen. Lisäksi esitetään mahdollisia liikennevaikutusten lieventämiskeinoja, mikäli ne arvion perusteella alueen ympäristö huomioon ottaen ovat tarpeen. Sujuvuus- ja liikenneturvallisuusvaikutusten lisäksi tulisi arvioida vaikutuksia alueelta johtavien liittymien ja vaikutusalueen maanteiden rakenteisiin.

Kohdassa 7.2.6 Liikenne mainitaan, että murskekuljetuksia alueelta on tällä hetkellä noin 50 ajoneuvoa per työpäivä. Liikennemäärätiedot tulisi esittää yksiselitteisesti keskimääräisenä vuorokausiliikennemääränä KVL (liikenne sisään alueelle + ulos alueelta).

Ohjelmassa esitetään, että alueelta saatava tarvekivi kuljetetaan alueelta pääsääntöisesti rekka-autoilla satamaan ja siitä edelleen laivoilla määräsatamaan. Mursketoimitukset kuljetetaan hyötykäyttökohteisiinsa pääsääntöisesti kasettialueilla sekä myös ns. nuppikuorma-autoilla. Selostuksessa on esitettävä tarkemmin mihin/mistä alueen lähtevä ja tuleva liikenne suuntautuu ja miten liikenne jakautuu alueelta johtavien liittymien kesken.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin

Arviointiohjelmassa on kuvattu riittävällä tarkkuudella käytettävät arviointimenetelmät.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden ja toimintojen kanssa

Arviointiselostuksessa tulee arvioida hankkeen eri vaihtoehtojen yhteisvaikutuksia Kivi-Arctic Oy:n maa-ainesten ottamistoiminnan kanssa.

Osallistuminen ja raportointi

Arviointiohjelman nähtävillä olon aikana on järjestetty esittelytilaisuus yleisölle 14.6.2011 Mäntsälän kaupungintalolla.

Palin Granit Oy:n Mäntsälän toiminta-alueen ympäristövaikutusten arviointi -tarpeesta ja ympäristövaikutusten arviointiohjelman laatimisesta on pidetty neuvottelut Uudenmaan ELY-keskuksessa 11.6.2010 ja 19.4.2011.

Arviointiin liittyvät aineistot ovat olleet nähtävillä myös internetissä. Hankkeen osallistumisjärjestelyt on hoidettu asianmukaisesti. Arviointiohjelma on johdonmukainen.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ely-keskus.fi/uusimaa/yva.

Lähetämme kopiot arviointiohjelmasta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uudenmaan ELY-keskuksessa.

Lausunnon valmistelemiseen ovat osallistuneet hydrogeologi Timo Kinnunen, ylitarkastajat Tuomas Autere ja Sirpa Penttilä, suunnittelija Larri Liikonen, kalastusbiologi Mikko Koivurinta sekä insinööri Pekka Hiekkala.

Apulaisjohtaja

Rolf Nyström

Ylitarkastaja

Leena Eerola

LIITTEET

- 1) Arviointiohjelmasta annetut lausunnot ja mielipiteet
- 2) Maksun määräytyminen ja muutoksenhaku

TIEDOKSI

Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiohjelmia)
 Lausunnon antajat
 Mielipiteen esittäjät

LIITE 1:

PALIN GRANIT OY, LOUHINTA-ALUEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTASTA UUDENMAAN ELY-KESKUKSELLE ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

LAUSUNNOT

UUDENMAAN LIITTO

Uudenmaan liitto katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on tunnistettu laaja-alaisesti hankkeen ympäristövaikutuksia. Ohjelmassa on esitetty vaihtoehdot, jotka ovat arvioitavissa ja keskenään vertailtavissa. Nykyinen lupatilanne ja jatkossa tarvittavat luvat on tuotu asianmukaisesti esille. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on huomioitu.

Lisäksi ohjelmassa on huomioitu maakuntakaavoituksen nykytilanne sekä lainvoimaisten Uudenmaan maakuntakaavan ja Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavan sisältö. Maankäyttöä kuvattaessa tulee arviointiselostuksessa tuoda selkeämmin esille kaavatasojen välinen suhde ja muun muassa se, että maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa. Koska hankealueella ei ole yleis- tai asemakaavaa, ovat maakuntakaavat ohjaavia hankealueella. Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaavasta tulisi esittää arviointiselostuksessa ohjelmassa käytetyn liitekartan sijasta ote virallisesta kaavakartasta mittakaavoineen kuten Uudenmaan maakuntakaavan osalta on asianmukaisesti tehty.

Uudenmaan liitto katsoo, että esitetty arviointiohjelma on sisällöltään ja laajuudeltaan sellainen, että sen pohjalta voidaan laatia ympäristövaikutusten arviointiselostus.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

Etelä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen ympäristöterveydenhuoltoyksikkö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Talousvesi

Arviointiohjelman mukaan pohjavesitarkkailua suoritetaan nykyisin louhimoalueella neljästä pohjaveden havaintoputkesta ja kahdesta yksityisestä porakaivosta. Niistä otetaan näytteitä neljä kertaa vuodessa ja pinnan korkeutta tarkkaillaan noin kahden kuukauden välein. Arviointiohjelman mukaan pohjaveden pinnan korkeusasema havaintoputkissa K2 ja K3 ja porakaivossa K6 ei ole merkittävästi muuttunut tarkkailujakson 2003 – 2009 aikana. Havaintoputkessa K8 pohjaveden pinnan korkeusasema on hieman laskenut ja vuosittaiset korkeusvaihtelut lisääntyneet vuosina 2006 – 2009. Havaintoputken K8 ja porakaivon K4 veden kemiallinen hapenkulutus on ajoittain kohonnut. Porakaivon K4 ja havaintoputken K2 veden nitraattipitoisuudet ovat kohonneet ja ajoittain ylittäneet talousveden laatuvaatimukset. Lisäksi havaintoputken K2 veden kloridipitoisuus on kohonnut selvästi luontaisesta.

Aluehallintovirasto pitää puutteena, että arviointiohjelmassa ei ole tuotu esille porakaivon K4 pinnankorkeuden tarkkailun tuloksia, ei ole selvitetty syytä veden kemiallisen hapenkulutuksen kohoamiseen (K4, K8), korkeaan nitraattipitoisuuteen (K4, K2) ja kohonneeseen kloridipitoisuuteen (K2). Nämä asiat tulee selvittää arviointiselostuksessa ja jos ne ovat seurausta nykyisestä toiminnasta, tulee tiedot ottaa huomioon hankkeen ympäristövaikutusten arviointia tehtäessä.

Kuvassa 23 on esitetty pinta- ja pohjavesitarkkailun havaintopisteet ja tarkkailusta poistettavaksi esitetyt kohteet mm. porakaivo K4. Tekstissä ei ole selvitetty, miksi kyseisiä kohteita esitetään poistettavaksi tarkkailusta. Aluehallintovirasto pitää tarpeellisena tämän tuomista esille arviointiselostuksessa.

Melu ja värinä sekä pöly

Arviointiohjelman mukaan hankkeesta aiheutuvasta melusta tehdään meluselvitys mallintamalla ja värinävaikutuksista laaditaan erillinen selvitys. Lisäksi arvioidaan toiminnan pölyvaikutuksia kirjallisuusarviona ja muista vastaavista kohteista tehtyjen tutkimusten pohjalta. Melu- ja värinävaikutuksia arvioidaan noin 1 km ja pölyvaikutuksia noin 300 metrin säteellä louhimosta.

Aluehallintovirasto pitää esitettyjä melu, värinä ja pölyselvityksiä tarpeellisina ja esittää, että pölyvaikutuksia arvioitaisiin 500 metrin etäisyydelle louhimosta. Arviointiohjelman mukaan louhimon eteläpuolella noin 300 metrin etäisyydellä hankealueesta louhitaan kiviainesta ja murskataan sivukiveä. Aluehallintovirasto pitää tarpeellisena, että tämä toiminta huomioidaan hankkeiden yhteisvaikutuksia tarkasteltaessa.

Muuta

Aluehallintovirasto pitää tarpeellisena, että arviointiselostuksessa kuvataan myös hankkeen ympäristövaikutusten arvioimiseksi suunniteltua seurantaa.

Aluehallintovirasto huomauttaa, että arviointiohjelmassa mainittu STM:n asetus vaarallisten aineiden luettelosta on kumottu. Vaarallisten kemikaalien luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskeva EU:n uusi CLP-asetus on tullut voimaan 20.1.2009 ja vaarallisten aineiden yhdenmukaistettujen luokitusten ja merkintöjen luettelo sisältyy nyt CLP-asetukseen (liite VI). Lisäksi on annettu uusi STM:n asetus (5/2010) CLP-asetuksen liitteen IV suomen- ja ruotsinkielisistä nimistä.

TUUSULAN KUNTA, KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta antaa Palin Granit Oy:n kivenlouhimon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavan lausunnon Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle:

Ympäristölautakunta katsoo, että esitetty arviointiohjelma on huolellisesti laadittu ja sisältää kattavan kuvauksen toiminnan keskeisistä ympäristövaikutuksista ja toimintaympäristöstä. Ympäristölautakunta haluaa kuitenkin kiinnittää huomioita eräisiin seikkoihin, joihin ympäristövaikutusten arvioinnissa tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

Luonto

Arviointiohjelman mukaan Jaakko Pöyry Infra (2004) on tehnyt luontoselvityksen, joka kattaa osan hankealueesta. Arviointiohjelmasta ei kuitenkaan käy tarkemmin ilmi, millä alueella luontoselvitys on tehty. Ympäristövaikutusten arvioinnin jatkovaiheessa tulee edellyttää, että luontoselvitykset ovat tehty koko toiminta-alueen laajuudessa. Lisäksi vuoden 2004 luontotiedot ovat jo vanhentuneita, joten ne tulisi päivittää.

Arviointiohjelmassa on todettu, ettei hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitse arvokasta lajistoa, suojelualueita tai muita merkittäviä luontokohteita. Arviointiohjelmasta puuttuu kuitenkin maininta Feelenkosken paikallisesti arvokkaasta luontokohteesta (Enviro 2002, Etelä-Mäntsälän arvokkaat luontokohteet), joka sijoittuu Feelenkoskentielle itään VE 1 alueen pohjoispuolelle. Feelenkoskella on kalataloudellista merkitystä ja on katsottu, että se soveltuisi lohikalojen poikastuotantoalueeksi (Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesiensuojeluyhdistys r.y. 2008, muistio). Feelenkoskeen on istutettu vuosina 2004–2008 mm. taimenta ja harjusta. Koskella on tehty myös havaintoja saukosta (Elo & Blåfield 1999, saukon ja liito-oravan jäljillä), joka kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen IV tiukasti suojeltuihin eläinlajeihin. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta esittää, että YVA-menettelyn jatkovaiheessa laajentuvan kiviainesoton mahdolliset haittavaikutuksia Feelenkosken vedenlaatuun ja eliöstöön tulee selvittää.

Sivukiven varastointi ja käsittely

Ympäristölautakunta pitää erittäin hyvänä asiana sitä, että YVA:ssa selvitetään vaihtoehtoja paikkaa sivukiven murskaamiselle. Toiminta nykyisellään sijoittuu aivan Porvoontien laitaan ja avautuu kohti asutusta. Toiminnan sijoittaminen kyseiselle paikalle on edellyttänyt meluntorjuntatoimenpiteinä varsin korkeiden varastokasojen sijoittamista paikkaan, josta ne näkyvät hyvin ympäristöön. Murskaamon paikan on nykyisellään ratkaissut pitkälti vanhan sivukivikasan sijoittuminen. Jatkossa tulee kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota sivukiven varastointialueen ja murskaamon sijoittumiseen siten, että niistä aiheutuvat haitat voidaan minimoida. Erityistä huomiota tulee kiinnittää paitsi murskaustoiminnasta aiheutuvien melu- ja pölyhaittojen minimoimiseen, myös sivukiven varastoinnin ja käsittelyn näkyvyyteen maisemassa.

Pöly

Toiminnasta aiheutuvaa pölyä on suunniteltu selvitettäväksi kirjallisuusarviona ja muista vastaavista kohteista saatujen tietojen perusteella. Koska kyse on jo olemassa olevan toiminnan ympäristövaikutusten arvioinnista, pitää ympäristölautakunta tärkeänä, että vaikutusten arviointi perustuu myös paikalla tehtyihin pölymittauksiin. Näin paikalliset olosuhteet tulevat paremmin huomioitua vaikutusten arvioinnissa, ja kirjallisuuden avulla tehty arvio voidaan varmentaa.

PORNAISTEN KUNTA

Pornaisten kunta toteaa lausunnossaan, että esitetty arviointiohjelma on laadittu huolellisesti ja riittävällä laajuudella, eikä Pornaisten kunnalla ole huomautettavaa arviointiohjelmasta.

ASKOLAN KUNTA

Askolan kunta antaa Palin Granit Oy:n kivenlouhimon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavan lausunnon:

Alueelta valuvien pintavesien mahdolliset haittavaikutukset alapuolisiin puro- ja jokivesistöihin tulee selvittää. Feelinkoskeen on mm. vuonna 2010 tehty taimenen mätirasiaistutuksia (Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys r.y. / Lohikalaa Suomenlahdelta Salpausselälle 2007-2011 -hanke). Feelinkoski ja sen alapuoliset Porvoonjokeen laskevat jokivesistöt voivat toimia lohikalojen lisääntymisalueina.

Sivukivien varastokasat näkyvät tällä hetkellä Porvoo-Mäntsälä tielle ja hallitsevat maisemaa Askolaan Mäntsälän suunnasta tullessa. Erityistä huomiota tulee jatkossa melu- ja pölyhaittojen vähentämisen lisäksi kiinnittää myös sivukiven varastoinnin ja käsittelyn näkyvyyteen maisemassa.

Esitetty arviointiohjelma on laadittu huolellisesti ja riittävällä laajuudella, eikä Askolan kunnalla ole muuta huomautettavaa arviointiohjelmasta.

MUSEOVIKASTO

Museovikasto toteaa lausunnossaan, että Museovikaston ja Päijät-Hämeen maakuntamuseon välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti asiaa hoitaa sekä arkeologisen kulttuuriperinnön että rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta Päijät-Hämeen maakuntamuseo.

LAHDEN KAUPUNGINMUSEO / PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTAMUSEO

Lahden kaupunginmuseon / Päijät-Hämeen maakuntamuseon rakennuskulttuuriyksikkö esittää lausuntonaan, ettei sillä ole huomauttamista Palin Granit Oy:n YVA-ohjelmasta.

LAHDEN KAUPUNGINMUSEO / PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTAMUSEO

Lahden kaupunginmuseon / Päijät-Hämeen maakuntamuseon arkeologian yksikkö toteaa lausunnossaan, että suunnitelluilta kivilouhimon laajennusvaihtoehtojen alueilta ei tehtyjen inventointien pohjalta tunneta yhtään Muinaismuistolain (295/1963) perusteella rauhoitettua kiinteää muinaisjäännöstä. Alueen läheisyydestä tunnetaan ainoastaan kaksi irtolöytöä, kivistinen liuskerengas Aroma tilan pellosta (KM 2452:58) ja kivistinen oikokirves Anttilan tilalta.

Mäntsälän kunnassa on viimeksi tehty arkeologinen perusinventointi vuonna 1984. Sitä on täydennetty myöhemmillä osainventoinneilla, mutta ne eivät kohdistu asiakohdan hankkeen alueeseen. Tästä syystä kivilouhimon laajennusvaihtoehtojen alueella on aiheellista järjestää arkeo-

loginen inventointi/maastotarkastelu, jotta mahdolliset muinaisjäännökset saadaan selville.

Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen maakuntamuseo antaa tarvittaessa neuvoja arkeologisen inventoinnin/maastotarkastelun järjestämisestä alueelle.

MIELIPITEET

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON UUDENMAAN YMPÄRISTÖNSUOJELUPIIRI

Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri toteaa, että tärkein ohjelmaan lisättävä asia on selvitys alueen poikki menevän vesistön luontoarvoista. Alueen läpi kulkee Isojärvestä laskeva joki. Se on Feelenkoskesta lähes Porvoontielle asti jyrkkärantainen ja siinä on arvokasta lehtokasvillisuutta. Joessa on myös elinvoimainen saukkokanta, josta jälkien muodossa Feelenkoskelta on havaintoja ainakin viidentoista viime vuoden ajalta.

Lisätietoja näistä asioista on luvannut tarvittaessa antaa Mäntsälän luonnonsuojeluyhdistyksen puheenjohtaja Olli Elo, oli.elo@msoy.net.

LIITE 2**MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU****Sovelletut oikeusohjeet**

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
Laki valtion maksuperustelain 1 ja 8 §:n muuttamisesta

Valtioneuvoston asetus (1394/2010) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2011.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.